

בהיותו ברוסיה, בכל אשר עשה שם, רצה תמיד להוכיח שהיהודים אינם פחדנים. הצטיין באומץ לב מיוחד ובתכונות תרומיות אחרות. כשהגיע אלינו היה כבן ארבעים, אחרי פעילות ציונית, אידיאולוגית ואירגונית רבה וחשובה.

כאשר החליט להשאר בגליל, לקח מיד אחריות על כל ארבעת הישובים (נותר בעצם רק שלושה). ערך ביקורים בכל ישוב, ראה את הצרכים הדחופים. מיד עם בואו יצא לחמארה הנטושה (אז קרה המקרה עם שוד הבגדים), וביקר במטולה. אני זוכר אותו כאדם גבוה ויפה תואר. היה נכנס אלי לדון בענייני הבטחון השוטף של מטולה.

אימן אנשים בשימוש בנשק. שפתו של טרומפלדור היתה רוסית טובה, ועברית לא טובה ביותר. היו אפילו צוחקים מהעברית שלו.

טרומפלדור דרש מהמוסדות במכתבים תכופים ודחופים משלוח אנשים לתגבורת. דרש חמישים עד מאה איש להגנת מטולה ומיספר קטן יותר להגנת כפר גלעדי ותל-חי.¹⁵

כפר גלעדי וגם תל-חי כללו חצר קטנה סגורה עם כמה מבנים. מטולה, רחוב ארוך עם בתים וחצרות רבים, ההגנה עליה היתה קשה יותר.

הקריאות שזעקו לעזרה באו יחד עם הויכוח שניטש אז בארץ, האם יש טעם והאם יש אפשרות להמשיך ולהחזיק בישובים אלה (ידוע שזיבוטינסקי היה מראשי המתנגדים להמשך המאבק).

לנמצאים במקום היה רצון עז להמשיך ולעמוד בקשיים. עמנואל ואני נמנינו עליהם, למרות שבי"א אדר לא היינו שם, במקרה. המשפחות כבר לא היו באיזור, הנשארים, כולם אנשים צעירים, והמתנדבים שהצטרפו, מטרם היתה להחזיק בנקודות אלה. ביום נפילת תל-חי היתה באיילת השחר קבוצה בת 30 איש בדרכה לצפון.

לטרומפלדור היה ברור, שבלא הנהגה הכל יתפורר, כפי שאכן קרה מאוחר יותר. לכן נשאר באיזור (כאמור, מלכתחילה נשלח לבדיקת המצב בלבד).

כפר גלעדי לא הותקפה הרבה. היו כמה מקרי שוד, היו יריות. מקרה אחד זכור לי כאשר יעקב יעקובזון ואני שמענו יריות ויצאנו לכפר גלעדי, כהרגלנו אז. אנשי כפר גלעדי ביקשו מאיתנו שנבדוק אם הבדואים עודם נמצאים בשטח.

הבדואים שכבו בצד המדרון, גיבורים גדולים הם לא היו, וירו לכיוון כפר גלעדי באוויר, אפילו לא ניסו להתקרב.